

MINISTERUL SĂNĂȚII
DIRECȚIA GENERALĂ RESURSE UMANE ȘI CERTIFICARE

CURRICULUM DE PREGĂTIRE
ÎN SPECIALITATEA

GASTROENTEROLOGIE

Toate drepturile privind publicarea și difuzarea acestei lucrări aparțin
Ministerului Sănătății

AVIZAT
Prof. dr. Oliviu Pascu
Președintele Comisiei de
Gastroenterologie,
Hepatologie a MS

15 septembrie 2010

Specialitatea: GASTROENTEROLOGIE

Conținutul specializării: prevenirea, diagnosticul, tratamentul și recuperarea pacienților cu boli ale tubului digestiv, ficatului și pancreasului

Durata specializării: 4 ani

Obținerea specializării: prin rezidențiat

Subspecialități: Post-rezidențiat (Masterat - pentru specialiștii în gastroenterologie – hepatologie)

- Hepatologie + Transplant hepatic (12 luni)
- Oncologie digestivă (12 luni)
- Endoscopie intervențională (6 luni), Ecoendoscopie (6 luni)

Durata subspecializărilor: 6-12 luni

Obținerea subspecializărilor: prin **masterat** organizat la Universitățile de Medicină și Farmacie tradiționale în funcție de posibilitățile existente de instruire.

CURRICULUM DE PREGĂTIRE ÎN SPECIALITATEA GASTROENTEROLOGIE

1.1 DEFINIȚIE:

- Gastroenterologia este specialitatea care se ocupă cu prevenirea, depistarea, diagnosticarea, tratarea și recuperarea bolilor tubului digestiv și ale organelor anexe; termenul de gastroenterologie cuprinde și hepatologie, pancreatologie, endoscopie digestivă.

1.2 DURATA: 4 ani

Curriculumul prevede un număr de 200 de ore didactice (curs, seminar, prezentări de cazuri) pe anul de studiu universitar, pentru tematica prezentată, înafara cărora sunt prevăzute și 40 – 50 de ore de studiu individual.

Cuantificarea pregătirii în vederea echivalării, se face prin credite (CFU).

1 credit = 25 ore de instruire

Din timpul alocat pregătirii, activitatea didactică acoperă 20-30%, restul de 70-80%, fiind dedicată activităților practice și studiului individual. La sfârșitul fiecărui modul de pregătire (cel puțin o dată pe an), are loc o evaluare de etapă, făcută în unitatea de pregătire de către responsabilul de stagiu și îndrumător. Evaluarea se finalizează prin acordarea de credite CFU.

Întreaga activitate de pregătire este monitorizată prin caietul de stagiu (log-book), în care vor fi trecute de asemenea evaluările de etapă în credite, activitatea în programele de cercetare, participarea la manifestări științifice și de educație continuă.

1.3 STRUCTURA STAGIILOR

1.3.1. Etapa de angajare, luare în evidență, rezolvare a problemelor social-administrative, prezentare la spitalul și clinica unde a fost repartizat, alegerea îndrumătorului și fixarea planului de activitate :

2 săptămâni

1.3.1. Stagiul de medicină internă: 7 ½ luni

1.3.2. Stagiul de oncologie: 1 lună

1.3.3. Stagiul de hematologie: 1 lună

1.3.4. Stagiul de A.T.I.: 2 luni

1.3.5. Stagiul de gastroenterologie: 3 ani din care- 3 luni Imagistică (CT, RMN, ecografie abdominală generală)

diagnostică

1.3.6. Stagiul de bioetică:

½ lună

1.3.1 STAGIUL DE MEDICINĂ INTERNĂ

Tematica lecțiilor conferință

- 1) Bronhopneumopatiile cronice obstructive (bronșita cronică, emfizem pulmonar)
- 2) Astmul bronșic
- 3) Pneumoniile
- 4) Sarcoidoza
- 5) Pleureziile
- 6) Cancerul bronșic
- 7) Cordul pulmonar cronic. Embolia pulmonară
- 8) Edemul pulmonar
- 9) Angina pectorală
- 10) Infarctul miocardic
- 11) Cardiomiopatiile idiopatice
- 12) Tulburări de ritm și conducere (tablou clinic, diagnostic)
- 13) Insuficiența cardiacă
- 14) Hipertensiunea arterială esențială și hipertensiunile arteriale secundare
- 15) Glomerulonefritele acute și cronice
- 16) Pielonefritele acute și cronice
- 17) Diabetul zaharat
- 18) Complicațiile diabetului zaharat (inclusiv complicațiile digestive)
- 19) Tulburările de nutriție. Alergii alimentare. Principiile regimurilor alimentare de substituție și de excludere
- 20) Sindromul metabolic. Obezitate. Hiperlipemii
- 21) Anemiile
- 22) Limfoamele digestive. Boala Hodgkin
- 23) Leucemiile acute și cronice
- 24) Sindroamele hemoragipare
- 25) Poliartrita reumatoidă
- 26) Colagenozele

Baremul activităților practice

1. Examenul coprologic. Valoarea diagnostică: 10
2. Computer tomografia toracică, vasculară, cerebrală. Interpretarea rezultatelor: 25
3. Radiologie pulmonară – interpretare: 30

4. Radiologia cordului, modificări patologice: 20
5. Ecocardiografie – interpretare: 10
6. Probe respiratorii: 20
7. Proteinograma – interpretare: 50
8. Toracocenteza – efectuare: 10
9. Explorare renală – interpretare: 20

1.3.2.-1.3.3 STAGIUL DE ONCOLOGIE - HEMATOLOGIE

Tematica lecțiilor conferință

- 1) Epidemiologia cancerelor digestive
- 2) Carcinogeneza. Dezvoltarea locală și metastazarea în cancer. Stadializare
- 3) Metode de diagnostic în cancerele digestive
- 4) Chimioterapie cancerelor digestive. Radioterapie cancerelor digestive
- 5) Metode paliative de tratament în cancerele avansate. Combaterea durerii în cancer. Psiho-oncologie
- 6) Sindroame mieloproliferative. Sindroame adrenomegalice. Splenomegaliile
- 7) Trombocitopeniile. Trombocitopatiile

Baremul activităților practice

1. Tehnica administrării citostaticelor în diverse neoplazii ale tubului digestiv; aprecierea gravității reacțiilor adverse
2. Metodologia organizării unei acțiuni de depistare în masă a cancerului tubului digestiv
3. Tehnica examenului clinic al bolnavilor de cancer – Examenul clinic în raport cu localizările neoplaziei
4. Frotiu de sânge periferic – efectuare și interpretare
5. Puncție medulară – interpretare
6. Biopsie osoasă (asistare)
7. Indicațiile transplantului de măduvă – principii
8. Biopsie ganglionară – tehnică, indicații

1.3.4 STAGIUL DE A.T.I.

Tematica lecțiilor conferință

- 1) Transfuziile de sânge: metodologie, indicații, riscuri
- 2) Șocul: fiziopatologie, clasificare, tratament
- 3) Sindromul insuficienței multiple de organ
- 4) Comele: clasificare, stadializare, etiologie, conduită terapeutică
- 5) Insuficiența respiratorie. Sindromul de detresă respiratorie
- 6) Moartea clinică, moartea biologică: criterii de evaluare
- 7) Prelevarea de organe: criterii de intervenție

- 8) Tulburările echilibrului acido-bazic
- 9) Hipovolemia: etiologie, intervenție terapeutică
- 10) Nutriția parenterală
- 11) Metodologia monitorizării pacienților în serviciile de terapie intensivă
- 12) Encefalopatia hepatică – principii terapeutice

Baremul activităților practice

1. Anestezia locală – tehnică
2. Monitorizarea pacienților cu insuficiență respiratorie. Valori normale și patologice ale gazelor respiratorii și din sânge
3. Pulsoximetru – utilizare
4. Defibrilarea și cardioversia
5. Puncția lombară
6. Introducerea și poziționarea sondei Blakemore
7. Aspirația gastrică
8. Puncția subclavei
9. Oxigenoterapia
10. Administrarea aerosolilor
11. Puncționarea arterei radiale
12. Tehnica anesteziei cu propofol

1.3.5 STAGIUL DE GASTROENTEROLOGIE

Tematica lecțiilor conferință

- 1) Refluxul gastroesofagian. Boala de reflux gastroesofagian și complicațiile ei. Esofagitele. Diverticuli esofagieni
- 2) Tulburările motorii esofagiene: achalazia, spasmul esofagian difuz, esofagul hiperperistaltic
- 3) Cancerul esofagian
- 4) Gastritele acute și cronice
- 5) Ulcerul gastric și duodenal. Complicații
- 6) Tumorile benigne și maligne ale stomacului
- 7) Diareile acute și cronice
- 8) Sindromul de malabsorbție
- 9) Enteropatia glutenică. Enteropatii disenzimatiche. Carențe dizaharidazice
- 10) Boala Whipple. Sindromul intestinului scurt. Sindromul de ansă oarbă. TBC intestinal
- 11) Parazitozele intestinale (manifestări clinice, forme clinico-etiologice)
- 12) Boala Crohn
- 13) Colita ulcerativă
- 14) Constipația

- 15) Intestinul iritabil
- 16) Polipii colonici. Polipozele digestive
- 17) Cancerul colorectal
- 18) Diverticuloza colonică
- 19) Suferințele ano-rectale
- 20) Pancreatitele acute și cronice
- 21) Hemoragia digestivă superioară și inferioară
- 22) Cancerul pancreatic și tumorile endocrine pancreatice
- 23) Sindromul icteric
- 24) Litiata biliară. Sindromul postcolecistectomie
- 25) Colecistitele. Angiolitele acute
- 26) Icterele familiale
- 27) Hepatitele medicamentoase
- 28) Hepatitele cronice virale B
- 29) Hepatita autoimună
- 30) Patologia hepatică alcool - indusă
- 31) Cirozele hepatice.
- 32) Complicațiile cirozelor hepatice: ascita, peritonita bacteriană spontană, hemoragiile variceale, encefalopatia hepatică, sindromul hepatorenal
- 33) Cancerul hepatic și al căilor biliare
- 34) Tumorile benigne ale ficatului
- 35) Peritonitele acute și cronice. TBC peritoneal
- 36) Suferințele digestive de origine vasculară
- 37) Hipertensiunea portală – etiologie, patogenie, complicații
- 38) Afecțiuni hepatice cu determinare genetică (CBP, CSP, boala Wilson, deficitul de alfa 1-antitripsină)
- 39) Chistul hidatic hepatic
- 40) Chirurgia cancerului gastric, colonic, rectal, hepatic și pancreatic

Baremul activităților practice

1. Paracenteza: 20
2. Puncție biopsie hepatică – efectuare: 15
3. Explorarea cu capsulă endoscopică. Asistare, interpretarea rezultatelor: 15

Modulul de endoscopie digestivă diagnostică

1. Executare gastroscopii, colonoscopii pe simulator: 30 cazuri
2. Endoscopii digestive superioare: 150
 - a) polipectomii gastrice: 10
 - b) hemostază endoscopică din HDS variceale: 10
 - c) hemostază endoscopică din HDS nevariceale: 10
3. Rectoscopii – sigmoidoscopii: 50

4. Colonoscopii: 100
 - a) polipectomii: 20
4. Asistare la următoarele manevre de endoscopii intervenționale:
 - ERCP: 30
 - dilatări de stenoze esofagiene sau achalazii: 20
 - ecoendoscopii – puncții cu ac fin ecoghidat: 10
 - gastrostomă percutană: 10

Modulul de imagistică

1. CT abdominal: principii, protocoale, interpretarea rezultatelor: 30
2. RMN abdominal – colangiRMN – interpretarea rezultatelor: 20
3. Ecografie abdominală inclusiv examinare cu contrast: 100
4. Puncțiile ecoghidate, alcoolizarea tumorilor hepatice, ablația cu radiofrecvență (asistare): 30

1.3.6.STAGIUL DE BIOETICĂ

TEMATICĂ CURS (20 ore)

I. Introducere în Bioetică- 2 ore

1. Morala, etica, etica medicală- definire, delimitarea obiectului de studiu
2. Contextul apariției bioeticii
3. Definirea bioeticii
4. Delimitarea domeniului de studiu al bioeticii
5. Teorii și metode în bioetică

II. Conceptele de sănătate, boală, suferință prin prisma bioeticii- 2 ore

1. Definirea conceptelor de sănătate, boală, suferință
2. Conceptele de sănătate, boală și suferință în contextul evoluției medicinei și științelor vieții
3. Rolul credințelor și valorilor personale sau de grup în conturarea conceptelor de sănătate, boală și suferință (percepții particulare funcție de credință religioasă, etnie, etc.

III. Relația medic-pacient I- 2 ore

1. Valori ale relației medic-pacient
2. Paternalism versus autonomie
3. Modele ale relației medic-pacient
4. Dreptatea, echitatea și accesul pacienților la îngrijirile de sănătate

IV. Relația medic-pacient II- 2 ore

1. Consimțământul informat
2. Confidențialitatea în relația medic-pacient
3. Relația medic-pacient minor
4. Acte normative care reglementează relația medic - pacient

V. Greșeli și erori în practica medicală - 2 ore

1. Definirea noțiunilor de greșeală și eroare
2. Culpă medicală- definire, forme, implicații juridice și deontologice
3. Managementul greșelii și erorii medicale în practica medicală

VI. Probleme etice la începutul vieții - 2 ore

1. Libertatea procreației
2. Dileme etice în avort
3. Etica reproducerii umane asistate medical
4. Probleme etice în clonarea reproductivă

VII. Probleme etice la finalul vieții- 2 ore

1. Definirea morții în era noilor tehnologii în medicină
2. Probleme etice în stările terminale
3. Tratamente inutile în practica medicală
4. Eutanasia și suicidul asistat
5. Îngrijirile paliative

VIII. Probleme etice în transplantul de țesuturi și organe umane- 2 ore

1. Donarea de organe de la cadavru
2. Donarea de organe de la persoana vie
3. Etica alocării de resurse în transplant

IX. Probleme etice în genetică și genomică- 2 ore

1. Eugenia și discriminarea pe baza geneticii
2. Proiectul genomului uman- probleme etice, redefinirea noțiunii de boală prin prisma cunoașterii genomului uman
3. Etică și testarea genetică prenatală, neonatală și postnatală
4. Statutul moral al embrionului uman; cercetarea pe embrioni
5. Terapia genică
6. Posibilitatea îmbunătățirii rasei umane prin intervenții genetice

X. Etica cercetării pe subiecți umani- 2 ore

1. Principii etice în cercetarea pe subiecți umani
2. Protecția participanților într-o cercetare biomedicală- discutarea principalelor coduri de etică și convenții internaționale în cercetare, a cadrului legislativ în care se derulează cercetarea pe subiecți umani

3. Populații vulnerabile în contextul cercetării pe subiecți umani
4. Aspecte etice în cercetările multicentrice, multinaționale
5. Comitetele de etică a cercetării
6. Comportamentul științific neadecvat, conflictul de interese în cercetarea științifică

TEMATICA SEMINARIILOR

I. Ilustrarea prin cazuri particulare a teoriilor și principiilor în bioetică - 2 ore

II. Reglementarea practicii medicale prin coduri de etică - 2 ore

1. Jurământul lui Hipocrate - comentarea formei inițiale a jurământului lui Hipocrate și evaluarea gradului de aplicabilitate a percepțiilor acestuia în condițiile medicinei actuale

2. Alternative ale jurământului lui Hipocrate

3. Alte coduri de etică și deontologie medicală folosite în prezent

III. Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient prin cazuri practice - 2 ore

1. Valoarea și limitele consimțământului informat în practica medicală curentă

2. Valoarea și limitele confidențialității în practica medicală curentă

3. Rolul comunicării în relația medic-pacient

IV. Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient prin cazuri practice - 2 ore

1. Accesul la îngrijirile de sănătate discutare de cazuri

2. Drepturile pacienților - reglementare legislativă

3. Rolul comitetelor de etică din spitale

V. Exemplificarea noțiunilor de greșală și eroare în medicină prin cazuri concrete - 2 ore

1. Delimitarea cadrului noțiunii de malpraxis

2. Greșeala medicală din perspectiva sistemului de malpraxis

3. Perspectiva deontologică asupra greșelilor medicale

VI. Discutarea problemelor etice la începutul vieții pe baza unor cazuri concrete - 2 ore

- VII. Discutarea problemelor etice la finalul vieții pe baza unor cazuri concrete - 2 ore**

- VIII. Discutarea problemelor etice în transplantul de țesuturi și organe pe baza unor cazuri concrete - 2 ore**

- IX. Discutarea problemelor etice în genetică și genomică pe baza unor cazuri concrete - 2 ore**

- X. Discutarea problemelor etice în cercetarea pe subiecți umani prin prisma unor cazuri concrete - 2 ore**

GASTROENTEROLOGIE

4 ANI

STAGII PRACTICE ȘI CURSURI CONFERINȚĂ

- GASTROENTEROLOGIE (I.1) 6 luni
- MEDICINĂ INTERNĂ (I.2) 7 ½ luni
- ONCOLOGIE (I.3) 1 lună
- HEMATOLOGIE (I.4) 1 lună
- A.T.I. (I.5) 2 luni
- IMAGISTICĂ (CT,RMN,ECOGRAFIE ABDOMINALA GENERALA) (I.6) 3 luni
- ENDOSCOPIE DIGESTIVĂ DIAGNOSTICĂ (I.7) 3 luni
- GASTROENTEROLOGIE (I.8) 2 ani
- BIOETICĂ (I.9) ½ lună

	ANUL I	ANUL II	ANUL III	ANUL IV
STAGIUL	I.1, I.2	I.2, I.3, I.4, I.5,I.6,I.7,I.9	I.8	I.8